

Fr. Strah:

Kaj pa je kmet?

Prišel sem v trg in vstopil v hišo, ki je nosila napis »Restavracija«. Dobil sem kosilo in potem naročil še steklenico piva. Pridno se je sukala natakarcica okrog mene, ročno je prinesla tudi naročeno pivo. Odprl sem steklenico in si jo ogledal od vrha do tal; zlasti porcelanasti zamašek in gumijast obroček krog njega je vzbujal mojo pozornost. Bil je ves zamazan; rjavkasta zmes, omočena in razmazana rja se je držala zamaška in gumija; ko sem potegnil s prstom, se je zmes oprijela kože; raz zamaška se je pocedilo, na prstu je ostudno zasmrdelo...

Poklical sem natakarcico, ji razkazal stvar in utemeljil svoje dožnanje s par krepkimi besedami. Reva je rdela v obraz, opravičevala se je in pojasnjevala kako in zakaj...

Zahteval sem drugo steklenico in jo tudi dobil. Tudi zdaj sem si ogledal steklenico z isto pozornostjo in natančnostjo. Natakarcica je stala ob meni in me motrila. Zdaj sem ugotovil in spet zabavljaj: glejte, tudi ta steklenica je stara, vsa rjasta, zamazana; to vendar ne spada na mizo!

Pa mi je dekletko razodela: pivo v sodčkih smo imeli, toda ni šlo. Da bi se ne skvarilo, smo ga pretočili v steklenice, stare in nerabne, ki jih je bila dekletko pomila.

»Kdaj ste pretakali?«

»Snoči, že v mraku.«

»Ampak, poslušajte vendar: to je slaba reklama za hišo. Kdo pa naj pije iz takšnih-le steklenic, ko se jih vsepovsod drži rja in ta rjava, ostudna umazanija?«

Dekletko je bridko potožilo: »Saj sem rekla gospodu, da to ne gre, pa

je dejal: e, za kmeta je vse dobro!« (Tamkaj mimo vozijo namreč kmetje iz okolice na kolodvor in se v »restavraciji«, ki je po zunanjem in notranjem izgledu dostojna hiša, ustavljajo.)

To me je zgrelo. Ta stavek bolj, ko vse dožnanje na steklenicah.

Tako tedaj: za kmeta je vse dobro! —

* * *

To naj bo uvod, ki v jasni podobi kaže nelepo, kruto in nepravilno pojmovanje ne enega, ampak mnogih podobnih ljudi o našem kmetu, o preprostem ljudstvu na splošno.

Kaj pa je kmet?

Prvo: ali je kmet človek ali ni? Če je, kje je zapisano, da je manj vreden od drugih ljudi? In potem: ali se s človekom, pa čeprav je kmet, tako ravna? Ali se sme tako ravnati? Mar ni denar preprostega človeka prav toliko vreden, ko vsak drug denar; prav toliko, natančno toliko, ko n. pr. denar gospoda, ki se ponaša s kulturo, s srčno in umsko izobrazbo, z inteligenco?

Drugo: kje pa je glavna sila narodov in človeštva sploh? Ali ni ljudstvo, preprosto kmetsko in delovno ljudstvo tisto, ki v svojem trpljenju, v bolečini in večnih naporih plodi zemljo, ustvarja njeno donosnost, dela, koplje, seje, žanje, si prizadeva sebi in vsem ljudem preskrbeti dobrega in potrebnega kruha. V zemlji je prvo bogastvo, v njej je prvi in edini vir vsega dobrega, za vse človeštvo potrebnega in nujnega.

Pa naj bo tedaj za to preprosto ljudstvo, za skromnega kmeta kar vse dobro? Tudi tisto, kar drugi zavračajo in odklanjajo?

Ne, to pa ne! To je krivica, očitna krivica, ki se sama kaže in izpričuje

Nikjer ni zapisano in tudi res ni, da bi bil le tisti gospod in poklona vreden, ki nosi lepo polikane hlače, napeto in belo srajco in trd ovratnik pod vratom, na glavi pa morda svetel cilindar. Marveč je gospod vsakdo pod solncem, ker je vse ljudi ustvaril eden in isti Bog, ki ne pozna razlike med bogatinom in med revežem.

Le ena je razlika med ljudmi. Nekateri so ponosni na to, da so gospodje in se zatorej trkajo na prsa, drugim pa je vseeno, kako jih ljudje kličejo, da le počteno in v miru žive.

Naš kmet spada med te zadnje. Je skromen v srcu, živi in dela za svoj rod, ker je tako zapisano v bukvah Najvišjega gospoda na zemlji, ki je v nebesih in je Bog.

To skromnost, ponižnost in krotkost preprostega človeka nekateri izrabljajo. Ni to prav, lepo celo ne. Inteligence to ne kaže, kulture, prave, resnične srčne kulture še manj.

Naš kmet je gospod in naj bo ponosen na to. Naj se zaveda svojega poklica in svoje vrednosti pred Bogom in ljudmi. Ne ošaben in prezirljiv, niti zasmehljiv naj ne bo — le zdrava zavest in ponos naj se krepko dvigne v naših ljudeh! To je nujno potrebno!

Spomladno krmljenje živine.

Največ nesreč vsled pomankljivosti v krmi se zgodi pri živini v zadnjih zimskih in prvih pomladnih mesecih. To je tudi naravno, kajti tedaj smo navezani krmiti to, kar nam je ostalo od jeseni in poleti spravljene piče. Malokateri živinorejec si pa zna že jeseni izračunati, kako bo izhajal s klajo, in si jo tako urediti, da jo bo imel dovolj do zelene krme. Mnogi izmed njih pokladajo jeseni in pozimi vse najboljše kar imajo, bodisi najboljše seno in otavo, četudi imajo korenja, gomolja in zelenja še dovolj, za spomlad jim pa ostane najslabše seno ali pa celo sama slama.

Tako gospodarjenje s krmo pa ni pravilno. Jeseni, ko je še nekaj zelene krme in obilo korenja, naj se poklada le najslabše seno in slama, ker se taka klaja še vedno dobro izkoristi. Zelena krma nudi živalim dovolj lahko prebavne hrane in vegetativnega (rastlinskega) soka, da tako mnogo lažje prebavijo tudi slabše seno in slamo. Najboljše klajo pa je ohraniti za spomlad, ko je zmanjkalo korenja in drugih lahko prebavnih krmil. Tedaj bo živina dobro uspevala tudi pri dobrem senu, ker ji ta nudi precej tečne hrane.

Toda žal samo seno ne more popolnoma prehraniti živali, ki rabijo tudi takih snovi, ki jih seno ne vsebuje. Zato moramo nadomestiti tako klajo še z drugimi, deloma tečnimi, deloma pomožnimi krmili, da dobi živalsko telo vse, kar rabi. Med taka tečna krmila štejemo otrobe, oljnate tropine, koruzni zdrob ali moko in razna žita. Najnavadnejša tečna krmila so pri nas otrobi. Ti vsebujejo precej beljakovin ter lahko nadomestijo v suhi klaji, predvsem v slabi krmi to manjkajoče hranilo. Zelo dobro učinkujejo tudi na rebavo in pospešujejo izsuševanje sena. Še boljše so oljnate tropine, predvsem lanene, ki vsebujejo razen beljakovin tudi tolačo. Njih delovanje v živalskem telesu je tudi zdravilno; vplivajo tudi na mlečnost krav in dajo bolj tolsto mleko. Zadostuj pri pokladanju 1 kg do 1½ kg na dan in glavo.

Tečen je tudi koruzni zdrob ali koruzna moka, ki pospešuje mlečnost, vpliva pa tudi na mesnost. Če hočemo katero kravo spitati, tedaj nam izvrstno služi koruzna moka, ki jo lahko damo do 2 kg na dan. Zelo tečna in lahko prebavljiva so tudi razna žita, kakor sta oves in ječmen, manj priporočljiva sta rž in pšenica, četudi sta precej redilna. Vsa žita pokladamo zdrobljena ali pa zmleta, kajti cela so slabo prebavljiva.

Pri pokladanju je priporočljivo

jih zmešati z rezanico, ki smo jo nekoliko ovlažili, nikakor pa ne v obliki, kajti v tej se tečna krmila slabo preš vijo. Suho krmljenje se je povsod izkazalo kot izdatno in zato ga danes izvajajo povsod tam, kjer so v živinoreji napredovali. Tečna krmila so pa potrebna, da postane živinoreja dobičkanosna.

Kako zboljšati naše travnike?

(Belokranjsko pismo.)

V splošnem je stanje naših travnikov takšno, da je nujno misliti, kako jih zboljšati. Ako je mogoče reči o nekaterih gospodarskih panogah, da se v njih ne napreduje povoljno, lahko rečemo, da se naši travniki nahajajo po mnogih krajih v takem stanju, kakor so se nahajali prav v davni časih. Še danes velika večina naših kmetovalcev obiskuje samo dvakrat na leto, in to v času prve in druge košnje. Še danes se dobijo pri nas travniki v tako nizkem stanju, da o travnikih večkrat govoriti ni mogoče. Napačno je, ako mislimo, da je travnik na mestu samo tam, kjer ne raste in ne uspeva nobena druga stvar. Obratno, tudi travnik je hvaležen za dobro zemljo, po potrebi gnojeno in obdelovano. Ako primerjamo vrednost krme, katera je narastla na dobro oskrbovanem in pravilno gnojenem travniku, vidimo, da je večkrat več vredna, kakor če bi bilo dotično zemljišče obsejano s katerokoli drugo kulturo. In tu moramo pomniti, da se kmetijsko gospodarstvo začne pri krmi.

Vprašanje, -kako zvišati in zboljšati pridelek krme, se mora pri nas rešiti, in to čim prej. Zakaj brez zadostne množine dobrega sena ni pričakovati večjih uspehov v naši živinoreji. Zanimivo je, da je ravno v krajih, kjer sta zemlja in podnebje kakor nalašč pripravljena za pridelovanje sladke krme, živinoreja na najnižji stopnji in najbolj zanemarjena. Tudi z uvazanjem zlahtnih pasem

v take kraje se ne dosežejo zaželjeni uspehi in se ne dvigne užitekarnost živinoreje. Tudi ni misliti, da se bo kaj veliko uspeha doseglo z ustanavljanjem živinorejskih zadrug v takih krajih. To pa tako dolgo ne, dokler ne bo dovolj dobre krme. Ni mogoče rešiti živinorejskega vprašanja brez istočasne rešitve travniškega vprašanja.

Zboljšanje stanja naših travnikov zavisi predvsem v pravilnem osušenju premokrih travnikov. To je predpogoj travniškega gospodarstva splch. Ako ni mogoče v gotovih slučajih osušiti premokre travnike z zaprtimi drenažami, je dobro, da se to izvrši potom odprtih jarkov. Dalje je mokre, z mahom obrastle travnike razrezati s skazifikatorjem oziroma jih dobro obdelati z železno brano. S tem odpremo vhod zraku v zemljo in raztrgamo mah, katerega zgodaj pomladi pograbimo.

Najučinkovitejše sredstvo za zboljšanje naših travnikov je pa preoranje opešanih, zapleveljenih starih travnikov. Taka preorana zemljišča je več let globoko obdelovati in dobro gnojiti s hlevskim gnojem in sejati na njih okopavine. Po večletnem takem obdelovanju in ko so taka zemljišča dobro zagnojena in očiščena plevla, jih je na novo zasejati z mešanico raznih zlahtnih trav. To sredstvo je najdražje in se zato zasejanje umetnih travnikov nadaljuje pri nas zelo počasi, skoraj neopazno. Kjer so taki umetni travniki možni, je treba samo dobre volje, zakaj trud in stroški se bogato povrnejo. Kjer pa iz katerikoli razlogov ni to mogoče, je taka zemljišča po možnosti gnojiti in spomladi obdelati z brano.

Gnojenje travnikov pri nas je v splošnem v začetku. So kmetovalci, ki gnojijo svoje travnike že par desetletij z umetnimi gnojili, in vendar se dobijo še ljudje, ki menijo, da umetna gnojila, raztrošena na travnik, utegnejo škodovati živini na zdravju.

Dalje moramo priznati, da smo

delali in še delamo velike napake pri gonjenju travnikov, in to s tem, da gnojimo enostransko. Pod imenom »gips« se je uporabljalo katerokoli umetno gnojilo. Proti tej ne gre nič ugovarjati, ako se pravilno meša z drugimi gnojili ali pa, če se poliva travnik večkrat z gnojnico. Ako se pa gnoji samo s fosfatnimi gnojili, travnike lahko tudi pokvarimo, kar se je pri nas na več krajih tudi zgodilo in so tako naši travniki močno opešali v zadnjih letih. Lahko smo se prepričali, da se po travnikih, kjer se gnoji s samimi fosfatnimi gnojili, metuljnice močno množe, kar je na škodo sladkih trav. Metuljnice ne prenesejo daljše rasti na enem mestu, ampak po par letih izumrjejo. Na mestu pa, kjer so rastle, ostanejo prazni prostori, na katerih se naselijo razni pleveli. Zavalje tega so na mestu sočnih travnikov malovredna plevelišča, katerih kmetovalec ne more biti vesel in jih ne sme trpeti. Torej kakor na polju je nujno uporabljati tudi na travniku ne samo fosfatna, ampak tudi kalijeve in dušičnata umetna gnojila. Od kalijevega (umetnega) gnojila pride v poštev 40% kalijeve sol, od dušičnatih apneni dušik. Superfosfat se prav dobro obnese na zakisanih travnikih, drugače pa rabimo Tomasovo žlindro. Vmes pa je gnojiti tudi z domačimi gnojili, in to s kompostom, gnojnico itd.

Pri gnojenju travnikov, še posebno ako so zakisani, ne smemo prezreti apna kot izbornega travnega gnojila. Apno služi rastlini kot hrana, razkisuje zemljo in jo rahlja, podpira delovanje bakterij v zemlji in uničuje razne travne bolezni in mah. Veliko apna vsebuje Tomasova žlindra in apneni dušik, ki pride pri gnojenju v poštev. Sicer pa uporabljamo apneni prah, katerega dobimo že pripravljene za uporabo ali si ga sami pripravimo. Najlepše se razpusti apno, ako ga, ko ga pripeljemo iz apnenice, pokrijemo v kupcih z zemljo. V kakih 14 dneh se razpusti v prah, kar se raztroši po travniku. Z apnom je gno-

jiti vsakih osem let. Na 1 ha ga je raztrositi 20 do 30 met. centov. Jesenski čas in zima sta najboljša za gnojenje travnikov, in to bodi z domačimi ali umetnimi gnojili.

Kako zboljšati pridelek krme, je vprašanje, katero zadene večino naših živinorejcev, še posebej pa belokranjskega živinorejca. In ravno sedaj, ko namerava kraljeva banska uprava v Zagrebu pospeševati umno živinorejo v Belikrajini potom živinorejskih zadrug, ki jim bo nudila svojo pomoč, je potrebno, da vse predpogoje izvršimo sami in pokažemo, da imamo voljo delati na narodnogospodarskem polju.

Letošnja visoka cena semena krmilne pese.

V letih, ko primanjkuje semen te ali one vrste, se kaj kmalu pojavijo spekulanti, ki izrabljajo položaj. Letos zaznamuje pesno seme v Nemčiji izredno slabo letino, francoskega in madjarskega semena pa ne moremo uporabljati na podlagi dosedanjih izkušenj. Seme krmilne pese, doma divje vzgojene, pa daje zanikrn, koreninast sadež brez prave oblike. Ker nimamo zakona o označevanju izvoza blaga, je mogoče prodajati krmilno peso brez označbe, je-li ista francoska, madjarska ali domača. Kakovostna razlika je z ozirom na izvor semena dokaj občutna in tudi razlika v ceni znaša do 10 Din pri kg. Zato pa posebej opozarjamo vse, ki potrebujejo pesno seme, da pazijo na izvor. Posebno pa morajo paziti na sledeče: Prodajalec mora jamčiti za izvor, je-li seme iz Nemčije, Poljske, Madjarske ali Francije. Vsaka vreča po 50 kg mora biti opremljena s plombo gojilca. Ne pozabite, da je seme priznanega gojilca iz severnoevropskih držav, kjer se to seme po gotovem načinu z največjo pazljivostjo vzgaja, tudi zato najboljše. Seme iz Francije, Madjarske ali doma vzgojeno se pri nas ne obnese. Pridelek iz slednjih je vedno zanikrn, koreninast in manivre-

den. Zahtevajte jamstvo, da je seme čiste vrste, nove žetve, obstoječe tudi v tem, da daje 100 zrn najmanj 140 do 160 kali.

Danes se nudi pesno seme približno tako-le: Eckendorfer valjasta, rumena, izboljšana iz Nemčije Din 29, Goliat-Eckendorfer izboljšana, original Dobrzański Din 30, dolga, rdeča, izboljšana iz Nemčije Din 22, Gigant-Mamut izboljšana, original Dobrzański 24 Din, Mamut, dolga rdeča iz Francije Din 20, Mamut, dolga, rdeča, domače seme Din 19.

Kakor smo poučeni, je letošnji pridelek pesnega semena na Madjarskem precej obilen. Zato se skušajo budimpeštanske firme že danes izkoristiti s tem dejstvom. Za lastno potrebo bodo seveda seme uvažale, svoje manjvredno pa bodo skušale prodati k nam, kamor so jim na stežaj odprta vrata s tem, da nimamo zakona o znamenovanju izvora, kot ga ima n. pr. Avstrija. Zato naj trgovci kakor konsumenti ne nasedajo brezvestnim tvrdkam in ncj pri nakupu blaga dobro pazijo.

Zakaj kriza vinogradništva v novomeški okolici?

Iz novomeške okolice.

Trška gora in Grčevje pri Novem mestu sta bila od nekdaj daleč znana in slovita kraja dobrih vin. Vinski trgovci so ju radi obiskovali in sklepali vinske kupčije. Nekaj let sem se pa opazja, kot da bi trškogorska in grčevska vina izgubila ono veljavo, ki jim po dobri kvaliteti gre. Kupcev ni več, čeprav je vino iste kakovosti kot je bilo, da celo izboljšale so se nekatere vrste trte. Prebivalstvo, ki po veliki večini v teh krajih živi od vinskega pridelka, si ni moglo pojasniti zopostavljanja prej tako cenjenega vina. Teda nič ni takoskrito, da ne bi bilo enkrat očito!

Dognalo se je namreč zadnje tedne, da ne drži domneva, da vinski trgovci v novomeško okolico ne marajo

več; nasprotno, oni pridejo, le v okolici se dobe zlobne duše, ki kupce sproti odženejo drugam. Namera je jasna: tuje je treba odgnati drugam, da bo potem vino za domače v mestu cenejše, napol zastoj, saj vedo taki »prijatelji« našega vinogradnika, da je le-ta odvisen skoro izključno od skupečka za vino in ga bo moral navsezadnje prodati za slepo ceno. Kako se v tem oziru postopa in kdo so ti škodljivci našega gospodarstva, tudi vemo. Znano nam je, kakih laži se poslužujejo. Poznamo nekoga v Novem mestu, ki je na ta način odvrnil nekega vinskega kupca, češ, na Trški gori in okolici mešajo vino z jabolčnikom. Nesramna laž, da ji ni primere! Malo tako poštenih vinogradnikov kot so ravno oni na Trški gori in Grčevju. Poskrbljeno je, da se ljudi take vrste primerno pouči, da niso za to tukaj, da škodujejo ljudstvu v gospodarskem oziru, če mu že nočejo pomagati. — Zaenkrat samo to v olrambo naših dobrih pristnih dolenjskih vin in v olrambo našega poštenja ter v pojasnilo vinskim trgovcem širom domovine, da se v bodoče ne bodo dali speljati na led škodljivcem dolenjskega vinogradništva, ki jih iz špekulativnih namenov odganjajo drugam. Navedena dejstva so največji in glavni krivec krize vinogradništva v novomeški okolici.

Denar.

g Uradni tečajji za februar 1930. Finančni minister določi vsak mesec vrednost inozemskega denarja, po kateri se imajo računati plačila z inozemstvom. Tako je odredil za mesec februar t. l. naslednje tečaje: 1 angleški funt stane 276 Din, 1 egiptovski funt 283 Din, 1 turška lira 247 Din, 1 papirnata tur. lira 26 60 Din, 1 turški piaster 0.27 Din, 1 napoleon dor 218 Din, 1 ameriški dolar 56 60 Din, 1 kanadski dolar 56 30 Din, 1 holandski goldinar 22.74 Din, 1 švedska kro: 1 15.18 Din, 1 danska krona 15.13 Din, 1 norveška krona 15.12 Din, 1 nemška marka 13.55 Din,

1 švicarski frank 10.97 Din, 1 mažarski penga 9.90 Din, 1 španska pezeta 7.32 Din, 1 avstrijski šiling 7.97 Din, 1 belgijski belg 7.88 Din, 1 bazilijanski milreis 6.75 Din, 1 poljski zlatnik 6.34 Din, 1 italijanska lira 2.97 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 finska marka 1.42 Din, 1 grška drahma 0.73 Din, 1 bolgarski lev 0.41 Din.

g Francoska ima preveč denarja in zlata. Francoska banka je znižala diskontno obrestno mero od $3\frac{1}{2}$ na 3 odstotke, lombardno pa od 5 na $4\frac{1}{2}$ odstotka. Francija ima danes po Zedinjenih državah (74.8) največji zlati zaklad na svetu, ki znaša 42.5 milijard francoskih frankov. Da se ne zamuji v obilici zlata in denarja, je znižala obrestno mero in s tem omogočila, da gre francoski denar v inozemstvo kot posojilo. Francoska si je kmalu po ureditvi svoje valute pridobila na svetovnem denarnem in kapitalnem trgu zopet ono opano mesto, ki ga je imela pred vojno. Saj ima danes že dva in polkrat toliko zlata kakor Anglija, in trikrat toliko kakor Nemčija.

Cene.

g Žitno tržišče. Na vseh svetovnih tržiščih žita so cene nekoliko bolj trdne in ravno tako tudi pri nas. Pšenico boljše kakovosti pri nas skoro ni več dobiti, ker čaka vsakdo na zboljšanje cen. Slabše blago se pa ponuja po precej visokih cenah. — Tudi po koruzi je nekoliko več povpraševanja, toda vzlic temu so cene še vedno zmerne. Pri ostalih vrstah je ostalo vse pri starem. — Na ljubljanski blagovni borzi ponujajo razne vrste žita pri vagonških dobavah franko vsaka slovenska postaja, plačljivo v 30. dneh, za 100 kg po tehle cenah: pšenica bačka, 80 kg težka po 265—267.50 Din, 78 kg težka 262.50 do 265 Din, 77 kg težka 255—257.50 Din; rž 72—73 kg težka 207.50—210 Din, koruza umet. sušena 180—182.50 Din, času primerno suha 157.50—160

Din, ječmen bački 66—67 kg težki 186—190 Din, 63—64 kg 170—175 Din, oves navadni 205—210 Din, moka 50 g franko Ljubljana 410—415 Din. — Na moko je veliko povpraševanje. Koruza se izvažata v velikih množinah v Avstrijo, Italijo in Češko-slovaško.

g Lesna kupčija. Na lesnem trgu je že od jeseni mrtvo. Sklepov je le malo. Odjeleci iz Italije razprodajajo svoje zaloge, ker upajo na padec cen ter na ugoden nakup v času, ko se bodo cene ustanovile za bodočo sezijo. Naši domači producenti pa tožijo, da jim zaloge stalno rastejo, ne da bi bilo mogoče jih odprodati. Osobito v mehkem lesu je sedaj obilo ponudb, pa malo kupcev. Bolj gredo v kupčijo trami in trd les. Da se izboljšajo trgovske zveze, morajo naši proizvajalci lesa izpolniti njegovo izdelavo, da bodo lahko vzdržali konkurenco na inozemskem trgu.

g Lesni promet na ljubljanski borzi 1929. Promet v lesu na ljubljanski blagovni borzi je znašal 1929. leta 2797 vagonov v skupni vrednosti 15,886.000 Din. — Od ustanovitve borze v Ljubljani je bil promet v lesu in oglju naslednji:

1924	420 vag.	3.9 milj. Din
1925	1912 "	9.4 "
1926	3502 "	16.9 "
1927	2144 "	12.7 "
1928	2475 "	20.8 "
1929	2797 "	15.9 "

Lani se je največ odprodalo drva in sicer 1592 vagonov za 4 milj. Din, oglja pa 202 vagona za 1.5 milj. Din. Potem sledijo plohi 314 vag., trami 233, deske 226, hlodi 101 vagon itd. V primeri s prejšnjimi leti je opaziti nazadovanje v prometu stavbenega lesa. To pa je v zvezi s tem, ker je v letu 1929. kupčija s stavbenim lesom bila skoro celo leto bolj mrtva.

g Tržišče za jajci. Zaloge konzerviranih jajc so še vedno velike in zato se jih skušajo lastniki znebiti. Njih množina pritiska na cene svežega

blaga, ki ga je vsled toplega vremena obilo na trgu. Zato ga pa inozemstvo manj zahteva, domači konzum pa ga toliko ne rabi. Producenti dobivajo dandanes za jajca po 75—85 para za komad, kar je za sedanjo dobo izredno nizka cena. Če bi se vreme spremenilo na mrzlo, bo morda cena nekoliko poskočila, toda ne mnogo. Okrog marca do Velike noči se bo nekoliko dvignila, ker bodo tedaj rabili jajca za podloženje.

Živina.

g **Živinski sejem v Kranju.** Na ta sejem je bilo prignanih 8 volov, 3 biki, 27 krav, 3 telice, 3 teleta in 9 prašičev. Cene so bile naslednje: voli prvovrstni po 10 Din za kg žive teže, drugovrstni po 9 Din, krave debele 8 Din, plemen. po 7 Din, biki 7 Din, telice 8 Din, teleta 12 Din, prašiči pitani 15 Din, prašiči za rejo komad po 300 Din.

g **Mariborski prašičji sejem.** Pripeljanih je bilo 140 prašičev, od katerih je bilo prodanih 103. Cene za komad so bile sledeče: mladi prašiči 7—9 tednov stari 280—350 Din, 3 do 4 mesece stari 380—450 Din, 5—7 mesecev 480—550 Din, 8—10 mesecev 650—850 Din, 1 leto stari 1100 do 1200 Din. 1 kg žive teže po 10 do 12.50 Din, mrtve 17—18 Din.

g **Mariborski živinski sejem.** Doгон je znašal skupno 513 komadov: 12 konj, 13 bikov, 130 volov, 342 krav, 28 telet. Cene: debeli voli 8.50 do 9 Din, vprežni voli 7—8 Din, biki za meso 6.25—7.50 Din, plemen. ke krave 6—7 Din, mlada živina 8.50 do 10 Din. Prodanih je bil. 281 glav, za izvoz v Avstrijo 65, za Italijo 30.

g **Ljubljanski živinski sejem.** Zadnji sejem v Ljubljani kot prvi v mesecu je bil zelo živahen in tudi kupčija zadovoljiva. Doгон je znašal: 327 konj, 177 volov, 74 krav, 10 telet, 21 prašičev za rejo. Prodanih pa je bilo: 86 konj, 90 volov, 36 krav, 9 telet in 7 prašičev. Nekaj klavnih konj se je kupilo tudi za Trst. Cene so ostale

neizpremenjene: voli I. 9 Din, II. 8 Din, III. 7 Din, krave debele 5.50 do 7 Din, klobasarice 3—4.50 Din, teleta 13.50—14.50 Din za kg žive teže. Konji po kakovosti do 5000 Din za komad.

g **Koruza in pitanje prašičev.** Cena koruzi je letos zelo nizka, zato so številni kmetovalci v Vojvodini pričeli v veliki meri pitati z njo prašiče, ker se jim to bolje izplača, kakor jo prodajati. Na ta način se jim bo koruza bolje izplačala tudi tedaj, če bodo cene prašičem padle. V tem primeru bo izvoz naših prašičev v inozemstvo narastel, kar bo zopet imelo za posledico zboljšanje naše tržovske bilance. Tako vnovčenje koruze pomenja požlahtnenje kmetijskih pridelkov ali industrijalizacijo zemeljskih plodov. — To isto opažamo v Sloveniji, kjer ni bilo mogoče spraviti krompirja v denar. Zato se ga je pokrmilo prašičem in kravam ter vnovčilo potom odprodaje slanine ali mleka. Na ta način se da marsikateri pridelek spremeniti v denar, ki bi ga drugače ne mogli spraviti v promet.

Vrednostne papirje:

vojna škoda, tobak, rdeči križ in druge, pregleduje, hrani, dobitke vnovči: Dr. Ivan Černe, gospodarska pisarna, Miklošičeva 6, Ljubljana, (Znamka za odgovor!)

Razno.

g **Trošarinska prostost vinogradnikov.** Davčni oddelek pri finančnem ministrstvu je pred kratkim izdal tolmačenje glede zatrosarinenja vina, ki ga vinogradniki porabijo za domačo porabo. Točka 20. člena 108. trošarinskega pravilnika oprošča vinogradnike od plačevanja trošarine za ono vino, ki ga porabijo zase, za svojce in služinčad ter delavce. Finančno ministrstvo tolmači ta člen tako, da se mora to vino konsumirati v občini, kjer je vinograd. Vino pa, ki ga vinogradnik porablja za doma-

čo rabo izven občine njegovega vinograda, je zavezano trošarini. Trošarinska prostost je baje v ozki zvezi z obdelovanjem vinograda. — Tako tolmačenje bi imelo morda pomen v tistih vinorodnih okoliših, kjer imajo vinogradniki vinograde v kraju bivališča, nikakor pa ne v Sloveniji, kjer bivajo lastniki vinogradov večinoma izven občin svojih nasadov. Po tej novi določbi se mora na vino, ki ga vinogradnik prenaša iz vinograda v kraj svojega bivališča, če je to v drugi občini, plačati državno in oblastno trošarino. Trošarina se mora tedaj plačati v kraju bivališča. Na to morajo organi finančne kontrole opozoriti vinogradnike tedaj, ko izdajajo spremnice za prenos vina, kajti v bodoče se bo strogo postopalo pa teh novih navodilih. — Kaj bodo k temu rekli Dolenjci, Haložani, Ljutomerčani, ki imajo večinoma 2 do 4 ure oddaljene vinograde v drugih občinah? Ravno tako številni meščani, ki imajo svoje vinograde daleč proč od svojih bivališč? Vsekakor tako nepravilno tolmačenje zakona vsaj za Slovenijo bo težko vzdržno ter se bo moralo priti na prejšnji način trošarinjenja.

Pri tem bo nastala še ena velika zmeda. Kako se bo ravnalo z vinskimi pridelki tam, kjer ima vinogradnik klet v občini svojega bivališča, vinograd je pa v drugi občini? Ali se bo moral zatrošariniti že mošt pri prevozu iz vinograda v drugo občino? V tem pogledu se bodo pojavile vsekakor velike težave pri zatrošarinjenju vina, in vinogradniki, ki so itak stalno v hudi krizi, bodo še hujše udarjeni. V tem pogledu bodo pač morali posredovati vsi merodajni činitelji, da se ta navodila ukinejo.

g Domači vrt (spisal M. Humek), je zlata knjiga za naše gospodinje, pa tudi za gospodarje, kako vrt urediti, obdelovati in krasiti ter nas uvaja v gojenje tako najrazličnejših zelenjav, krompirja kakor tudi cvetlic. Praktična in za vrtnarstvo neobhodno po-

trebna knjiga stane broširana 33 Din, vezana 40 Din in se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

g Prošnje za podpore za gnojnične jame. Ker se še vedno vlagajo prošnje na kr. bansko upravo za podpore za gnojišča in gnojnične jame, je treba poudariti, da morajo biti vse take prošnje kolekovane s kolekom za 25 Din. Nekolekovane vloge se sploh zavržejo. — Tudi nima kr. banska uprava trenutno dovolj kreditnih sredstev na razpolago, da bi mogla ugoditi novim prošnjam. Zato se opozarjajo kmetovalci, naj ne vlagajo več novih prošenj, dokler ne bo to razglašeno v »Uradnem listu«.

g Trsje iz banovinskih trsnic se oddaja letos po istih cenah in pogojih kakor lani, in sicer: cepljeni trsi Ia po 1.50 Din, korenjaki Ia po 0.25 Din, IIa po 0.15 Din, ključi Ia po 0.15 Din, IIa po 0.08 Din — Trsje se naroča na Vinarški in sadjarski šoli v Mariboru, Trsnici in drevesnici v Pekrah, pošta Limbuš, Trsnici in drevesnici v Kapeli, p. Slatina-Radenci, Trsnici pri Sv. Uršuli, p. Dramlje pri sreskem načelništvu v Krškem in Novem mestu ter na Kmetijski šoli na Grmu, p. Novo mesto. — Naročila so koleka prosta.

g Posestvo do 20 oralov zemlje, z gospodarskim poslopjem in inventarjem se vzame v najem. Naslov najemnika v uredništvu tega lista.

Na kmetih nimamo kar v vsaki vasi slikarja ali pleskarja, zato se taka dela navadno izvrše z domačimi močmi. Navadno pa se čopič po dovršenem delu pusti, kakršen je. Barva, ki je ostala na čopiču, se strdi. Ko hočeš čez leto in dan zopet nekaj pobarvati, je čopič trd in se ne da delati z njim. V posodo nalij kropa ter prideni žlico sode. V to raztopino pomoči čopič ter pusti čez noč. Drugi dan dobro izpiraj s toplo milnico. Ako pa tudi s tem nič ne dosežeš — ker je bil čopič morda več let zapuščen — ga moraš namakati v tekočini terpentina in lanenega olja.